

KIRAN MILLWOOD
HARGRAVE

An illustration of a woman with long, dark, flowing hair riding a black wolf. They are running through a forest at night, with a large, bright yellow full moon in the background. The scene is lit with a warm, golden light from the moon, and there are silhouettes of trees and bushes. The overall mood is mysterious and magical.

OTVOR
DVERE MÁGIÍ,
KTORÁ NAVŽDY
ZMENÍ SVET...

V TIENI
VLČEJ
KRÁĽOVNEJ

V TIENI
VLČEJ
KRÁLOVNEJ

Prečítajte si aj:

Júlia a ospalý žralok

Leila a modrá liška

Kiran Millwood Hargrave

V TIENI VLČEJ KRÁLOVNEJ

KNIHA PRVÁ

slovar

Text copyright © Kiran Millwood Hargrave 2023
Illustrations copyright © Manuel Šumberac 2023
Translation © Elena Guričanová 2024
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bojnická 10, 830 00 Bratislava 2025

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu Kiran Millwood Hargrave:
IN THE SHADOW OF THE WOLF QUEEN,
ktorý vyšiel v roku 2023 vo vydavateľstve
Hodder & Stroughton Limited v Londýne,
preložila Elena Guričanová.
Zodpovedná redaktorka Dana Guričanová
Editorka Katarína Škorupová
Sadzba a zalomenie Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

ISBN 978-80-556-6542-9

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

pobox@slovart.sk

*Pre našu dcérku
začiatok môjho najväčšieho
dobrodružstva.*

Knihá prvá:

V TIENI
VLČEJ
KRÁLOVNEJ

*„... či vrcholky stromov
sú korene z nebies
sa napijú...“*

Rainer Maria Rilke: *Ovocné sady* (básne vo francúzštine)

*„Čaká nás však dlhá, kľukatá cesta.
Začína sa pri kmeni stromu.“*

Neil Price: *Deti jaseňa a brestu*

Prebúdzanie

Prebudilo to svet, ako keď vánok rozčerí vzduch.

Všetko doteraz meravé sa pohlo. Stromy v Spřško-
lese sa lenivo rozkývali, napínali korene, akoby sa chystali
vykročiť. Vtáky vzlietli z konárov a ich křdle sa v povet-
rř vlnili sřa hodvábne stuhy, mravce v chladnom, vlhkom
humuse sa odhodlane vydali na pochod.

V slanej temnote Ratovného mora veľryby vyvliekli
svoje ťažké telá k hladine, ťraloky sa zas ponorili ku dnu
a raje sa vymrřřoovali z vody ako víriace čepele. Na Dra-
karských štřitoch skrytých v závoji oblakov sa skaly za-
vlnili ako voda a striasli z vrcholkov sneh. Hlboko pod
vzdúvajúcim sa morom, ktoré rozbúrila moc skrytej si-
ločiary – v sieňach mřtvych –, sa duše nepokojne prechá-
dzali hore-dolu ako tigre v kľietke.

V hrade postavenom zo stroskotaných lodí si vlčia kráľovná brúsila kopiju. V sídle, ktoré kedysi slúžilo ako pevnosť, vzdorovitý vládca pochoval svoju manželku. Kdesi v horách prastaré dievčatko otvorilo oko opradené pavučinami a so štrkotom rozťahlo prsty obalené nánosom kameňa.

Hudba zeme sa rozozvučala, všetci sa musia pripraviť.

PRVÁ KAPITOLA

PASCA

„Nara, psst!“

Les rozprával. Ysolda sedela s prekríženými nohami na zemi pod korunou Prajelše planúcou v medených odtieňoch ako obrovská vatra a snažila sa načúvať. K srdcu si tísila jantárový amulet, oranžový kameň bol dokonale vyhladený a vyleštený častými dotykmi. Bosé nohy zabárala do machu. Nara, samica orliaka riečneho, krúžila nad ňou v širokých oblúkoch a kdesi zľava sa ozvalo varovné čvirikanie vrabca.

„Nara, psst!“ zasyčala Ysolda a zagánila spod privretého viečka.

Orliačica cvakla zobákom, a keď prelietala okolo, zľahka Ysoldu capla po líci končekmi strakatých pierok, ale poslúchla. Vedela, že nemá vyrušovať, keď sa Ysolda snaží načúvať.

Ysolda znovu zavrela oko a pritisla si amulet ešte tesnejšie k hrudi. Nevšímalala si Narino mrzuté švitorenie ani panikáriaceho vrabca a snažila sa počúvať vodu pod povrchom a stromy, ktoré sa delili o priestor a príbehy, vedomosti medzi nimi prúdili sťa krv. Hari tvrdila, že to počuť neustále, všetko naraz.

Nepoužívajú slová. Ich reč môžeš zaodieť do našich pojmov – „nasleduj ma“, „dolu“, „tu“ –, ale tým presne nevyjadriš, čo naozaj chceš povedať. Keď načúvaš, vnímaš ich inštinktívne. Odovzdávajú ti dojem, ktorý slová neobsiahnu. Veď ani slová „hlad“ alebo „láska“ nestačia na to, aby tie pocity dokonale opísali. Na to, aby si ich počula, nemusíš byť výnimočná, stačí sa poriadne sústrediť.

Jej sa to ľahko hovorilo! Ysolda vedela, že sa nepatrí posudzovať ľudí podľa vzhľadu, ale keby si človek mal predstaviť výnimočnú dievčinu, ktorá počuje reč stromov, iste by vyzerala presne ako Hari s jej žiarivou pokožkou a dobronozova sfarbenými očami. Keď jej teda sestra prízvukovala, že načúvaniu sa dá naučiť, Ysolda jej veľmi neverila.

Chrum. Chrum.

Ysolda opäť pootvorila jedno oko. Nara sedela na konári obrastenom machom, na jednom pazúre dlhom ani kliniec mala napichnutého veľkého čierneho chrobáka. Teraz mu po jednej ozobávala nožičky, drzo pritom zízala priamo na Ysoldu a cvakala zobákom.

„Orliaky nemajú žrať chrobáky,“ poučila ju Ysolda. Nara zožrala ďalšiu nožičku.

Ysolda vystrela pleciami, netrpezlivo zafučala a pokúsila sa znovu dostať do stavu, ktorý jej opisovala Hari: keď človek nevníma ani vlastné telo, iba načúva. Ak sa jej to niekde malo podariť, tak práve tu – pod Prajelšou, matkou ich lesa, na jej kmeni boli vyryté všetky znaky ogamu, jazyka stromov. Sestrin amulet si odhodlane tiskla k srdcu, ale začínal ju bolieť krk, v žalúdku jej škvrkalo a jedna noha jej střípla.

Odhodila amulet a znechutene skríkla: „Skoro sa mi to podarilo! Keby si toho vrabca nenaplašila...“

Nara našuchorila pierka a Ysoldu okamžite prešiel hnev. Vzdychla a zložila sa späť na mäkkú zem. Premočenú ako vždy. V Spříškolese človek nezmokol jedine pod strechou. Neustálemu dažďu les vďačil za svoju sýtu zeleň, ktorá hrala nespočetnými odtieňmi ako olejová škvrna na vode: zlatá, modrá, fialová a zelená, zelená, zelená. Les bol prekrásny a nebezpečný pre každého, kto nepoznal jeho cestičky a močiare, príbehy a pravidlá.

Nara nechala chrobáka chrobákom a pristála Ysolde pri hlave, ískala jej vlasy ako obrovská operená mačka. Dosť to bolelo a šťava z nabodnutého chrobáka sa jej vpijala do vrkoča, ale Ysolda chápala, že Nara sa len chce svojím dravčím spôsobom ospravedlniť.

„Ty za to nemôžeš,“ povedala a zdvihla prst, Nara doň nežne ťobla. „Nebola som až tak blízko.“

Taká bola pravda a veľmi ju to mrzelo. Ysolda verila, že práve dnes sa jej podarí niečo dosiahnuť. Keď sa zobudila, v prstoch na nohách cítila mravčenie, ako keby presne vedela, kam má ísť. Z háčika pri dverách zvesila amulet a nohy ju zaviedli na toto miesto po neviditeľnej cestičke, ktorá sa vinula pomedzi stromy a končila na čistinke pod najstarším stromom z lesa. Ťahala ju akási sila, mocná ako výboj blesku, ktorý roztrhne oblohu, a dovedla ju sem. O tom nepochybovala. Ale prečo?

Niektorí ľudia z ich dediny vedeli vycítiť vodu či minerály kdekoľvek, kde sa nachádzali: prúťikári, ktorí zdvihli halúzku z lesnej zeme, nabili ju svojou energiou a nechali sa ňou viesť ku skrytým prameňom či k žilám ligotavého striebra alebo olova. Iným zas nehrozilo, že budú v lese hladovať, lebo na prvý pohľad spoznali každý list a mach, huby aj hmyz.

Najväčšej úcte sa tešili ľudia so schopnosťou načúvať ako Hari. Rozumeli jazyku koreňov, poznali stromy a cestičky, ktorými si odovzdávajú odkazy o vode či nebezpečenstve, o podozrivých zmenách v povetrí. V skutočnosti to nevyžadovalo mágiu, len zvláštne sústredenú pozornosť, ale Ysolde, ktorá nemala špeciálny čuch, sluch ani zrak, to pripadalo ako čary. Prirodzene, cítila spojenie so svojím stromodvojčaťom – stromom zasadeným v deň svojho narodenia, ktorému za každý rok jej života pribudol jeden letokruh –, ale nevedela sa s ním rozprávať. Z lesa počula len ticho a túžila, aby prehovoril.

Hari tvrdila, že ju vrava lesa priam ohlušuje. Ostatní dedinčania si budovali príbytky z hojného dreva pobrežného lesa, ale čoskoro po Harinom narodení museli ich rodičia postaviť nový kamenný domček. Nemohla nosiť oblečenie s drevenými gombíkmi, a dokonca aj svoj jantárový amulet, skamenenú živicu Prajelše, mala zavesený na háčiku, pokiaľ vyslovene nepotrebovala načúvať.

Teraz si už museli poradiť bez rodičov. Hari občas vytiahla neochotnú Ysoldu k bralám, aby odtiaľ pomocou konárov dovliekli domov kus hladkej bridlice na opravu strechy a na dlážku zas pieskovec, ktorý zadržiava teplo. Drevom nemohli ani kúriť, lebo Hari počula jeho krik. Používali výlučne rašelinu, ktorá im vždy celý domček zadymila, smrdelo tam ako v udiarni, kde Clya vešala slede a makrely s mútnymi očami. Napriek všetkej snahe si Hari niekedy zapchávala uši včelím voskom a ovčou vlnou, aby hurhaj stromov nepočula.

Prajelša sa skvela na popoludňajšom slnku, listy ako leštený bronz, na kmene jasne vynikali hlboké zárezy stromovej abecedy. Ysolda si ich nahlas odriekala, aby sa upokojila. Mriežka znamená *ae*, pletenec pripomínajúci vtáčie hniezdo *ar*, diamant *oi*. Znaký poznala rovnako dobre ako Hari, ale naučila sa ich viac-menej naspamäť. *Jedna vec je nadanie, druhá je usilovnosť*, vravievala Hari. *Obe sú rovnako cenné*. Jej sa to ľahko hovorí!

Ysolda sledovala, ako svetlo prepletá dlhé prsty cez lístie nad ňou, drobučké kvapôčky vody vytvárali ligotavú jantárovú hmlu. Zaškúlila, keď jej pár kvapiek padlo do svetlosivých očí.

Než Hari naplno pohltil jej dar, často s Ysoldou chodievala k jelši. Učili sa tam abecedu, rozprávali si príbehy o živote toho prastarého stromu, o poraste, ktorý sa kedysi rozprestieral po celej krajine až k Lesu na konci sveta. Ysolda nesmierne rada rozprávala príbehy, jej výmysly občas zneli až príliš presvedčivo. Klamstvá, vravela im Hari, ale Ysolda sa bránila, že trocha predstavivosti ešte nikomu neublížilo.

Čakala ju dlhá prechádzka domov a čoskoro sa bude stmievať. Blížil sa Mabon, sviatok jesenného slnovratu, a slnko sa večer z oblohy vrhalo strmhlav ako útočiaci dravec, už neklesalo pomaly a ľahučko sťa pierko uprostred leta.

„Ide sa domov, Nara,“ zavelila, obula sa a zapla si pracky na topánkach. Zdvihla amulet a obracala ho. Sotva sa jej zmestil do dlane, tvarom pripomínal dažďovú kvapku s predĺženým špicatým koncom vrúbkovaným ako dubový list. Zdobil ho znak *nion* pripomínajúci kefu, prináležal k jaseňu a zároveň znamenal „otvor“: otvor svoje uši lesu.

Snažím sa, pomyslela si Ysolda.

Potrebovala sa vrátiť, než Hari zistí, že si amulet požičala, a navyše ju trápil hlad. Hršť černíc, ktoré ráno

našla, si už sotva pamätala, a Hari chystá na večeru slavný koláč plnený husacinou, aj s ozajstným maslom, ktoré vlastnoručne namútila, a štipkou petržlenu z bylinkovej záhradky pri ich domčeku. Znovu jej zaškvákalo v bruchu, Ysolda si oblizla prsty fialové od šťavy černíc, aby si pripomenula ich chuť.

Nara vzlietla a zrazu jej zmizla z dohľadu. Než si Ysolda uvedomila, čo má za lubom, dravec sa vrhol dolu po medzi lístie a vrabec náhle stíchol.

„Nara!“ Ysolda sa striasla a rozbehla sa k húštine, za ktorou Nara zmizla. „Tých maličkých nie!“

Ysolda bola v tomto ohľade veľmi útlocitná, ale snažila sa s tým bojovať. Keď sa rozhodla vycvičiť si orlička, Hari ju varovala, že dravca od prirodzeného správania neodučí. Aj v tom ohľade mala pravdu. Treba však uznať, že Ryška, sestrina pruhovaná mačka, bola omnoho krutejšia než Nara, ktorá sa s potravou aspoň nehrala a rovno ju usmrtila.

Nara sa krčila nad úlovkom, ktorý zakrývala mohutnými krídlami.

„Nara, ku mne!“

Orliačica otočila k Ysolde vznešenú hlavu. Zo zobáka jej visel útržok sivej kožušiny a Ysolde opäť zaškvákalo v prázdnom žalúdku.

„Nara, ide sa. Domov!“

Nara preglgla a zohla sa ku koristi. Ysolda sa k nej netrpezlivo načiahla a vzápätí zmeravela. Vrabce predsa

nemajú kožušinu, sivú ani nijakú inú. Uvedomovala si, že Nara zrejme len ulovila veveričku, ale trápila ju akási zlá predtucha.

Nara sedela na malej čistinke osvetlenej poslednými lúčmi slnka, ktorá pripomínala zmenšeninu tej, kde Ysolda čakala, že sa jej stromy prihovoria. Nerástlo tam papradie ani kríky, ale pod zvyškami Narinho úlovku bol mach. Mach predsa rastie len v tieni!

Ysolda premýšľala, ale príliš pomaly. Práve, keď vyhrkla Narino meno a načiahla sa k nej, aby ju odtiahla do bezpečia, dravcovi sa čosi stiahlo okolo nôh. Nara zacítila ten pohyb a rozprestrela krídla, aby unikla, ale neskoro.

„Nara!“

Oko sa stiahlo a Nara vystrelila preč ako kamienok vymrštený z praku. Ysolda sa rýchlo predierala za ňou, tenké podrážky topánok zo zajačej kože si drala na drsných vetvičkách, tŕne jej trhali oblečenie. Nevidela ju, ale tesne pred sebou počula vydesený škrek svojej dravčej spoločnice. Bežala za zvukom, nohy ju boleli, srdce jej splašene tlklo, zrak upierala priamo pred seba.

Tak sa sústredila na to, aby dobehla Naru, že nepostrehla zmenu svetla, náhle ju zahalil hustý tieň, pôda pod nohami zmäkla. Keby spomalila a pozrela dolu, všimla by si koreň či kameň s vyrezaným znakom X označujúcim

nebezpečenstvo. Ysolda si však uvedomila, že sa sama ocitla v pasci, až keď sa k nej načiahla akási ruka a schmatla ju okolo pása.

